

Kuusamo 2016

Maaningan tuulipuiston arkeologinen
inventointi

Hans-Peter Schulz ja Jaana Itäpalo 3.8.2016

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologista inventointia Kuusamon ja Posion rajalla Maaningan tuulipuiston suunnittelualueella. Tuulipuiston hankkeessa tarkastellaan kahta vaihtoehtoa, joissa on 50 ja 65 voimalaa. Työn tilaaja on Sito Oy ja hankeomistaja on EVP Tuulivoima Oy. Maastoinventoinnin suorittivat MA/FM Hans-Peter Schulz ja FM Jaana Itäpalo 8. - 14.6.2016 yhteensä 8 kenttätöypäivän aikana. Hankealue sijaitsee Kuusamon keskustasta 43 – 54 km luoteeseen ja Posion keskustasta 22 – 32 km koilliseen, sen laajuus on noin 36,6 km². Suunnitellun tuulipuiston alueelta ja sen läheisyydestä ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Tuulipuistohankkeen sähkönsiirrosta on laadittu erillinen raportti.

Inventoinnissa tarkastettiin voimalapaikkojen vaikutusalueet (tarkastussäde 200-400 m), voimaloiden väliset alueet, tielinjausten lähiympäristöt sekä topografian ja maaperän perusteella otollisia alueita.

Inventoinnissa kartoitettiin kuusi kulttuuriperintökohdetta (2 kämpän jäännöstä, ladon pohja, poroaita, konttipuu ja pilkkapuu) sekä yksi muu havainto (resentti poroaitaus). Muinaisjäännöksiä ei löydetty.

Tämän hetken suunnittelutilanteen perusteella hankkeella ei olisi vaikutusta kulttuuriperintökohteisiin.

Sisällysluettelo

	S.
1. Perustiedot.....	3
2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät.....	3
2.1. Esiselvitys.....	6
2.2. Tutkimushistoria.....	6
2.3. Maastoinventointimenetelmä.....	6
3. Geologia, topografia ja maisema.....	6
3.1. Maastokuvaukset ja valokuvat.....	9
4. Alueen esihistoriallinen maankäyttö.....	22
5. Alueen historiallisen ajan maankäyttö.....	22
6. Tulokset.....	23
Yleiskartta kohteista.....	23
7. Kohdehakemisto.....	24
8. Kohdetiedot.....	24
9. Aineistoluettelo.....	36

1. Perustiedot

Inventointialue: Maanigan tuulipuiston suunnittelualue Kuusamon yhteismetsässä Kuusamon ja Pellon rajalla Kuusamon keskustasta 43 – 54 km luoteeseen

Tilaaaja: Sito Oy

Hankeomistaja: EVP tuulivoima Oy

Inventoinnin laji: osainventointi

Kenttätyöaika: 8.-14.6.2016, yhteensä 8 kenttätyöpäivää

Karttanumerot: TM35-lehtijako, T5132R, T5134L, T5141 R, 5143L
vanha yleislehtijako, 4611 05, 4611 06

Korkeus: n. 250 – 370 m mpy

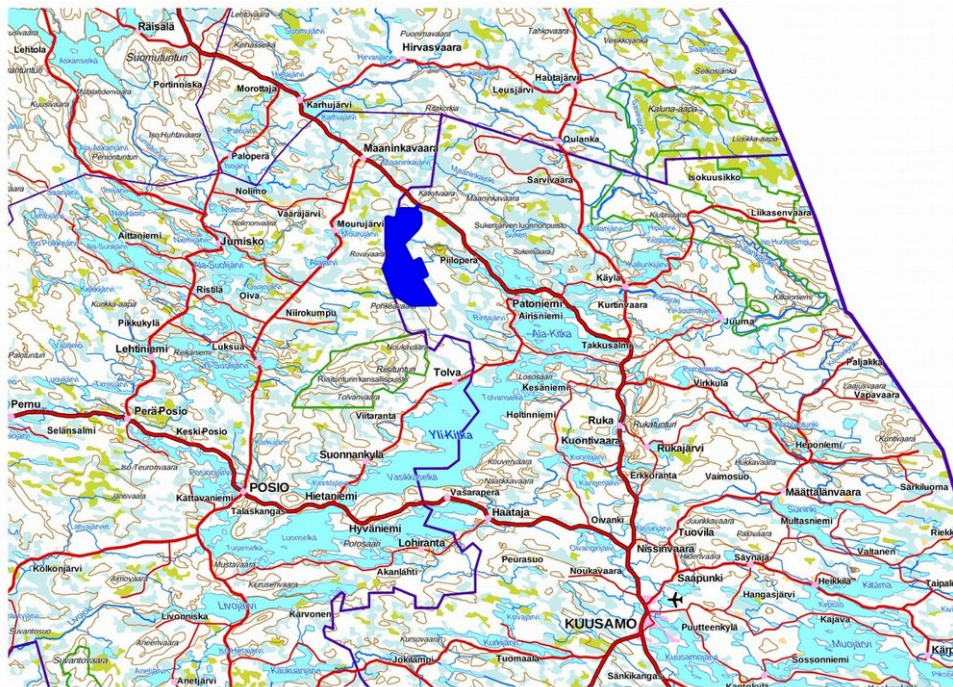
Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto

Kopio raportista: Museoviraston arkisto (digitaalinen ja paperikopio), Pohjois-Pohjanmaan museo (digitaalinen kopio)

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 2011 Hans-Peter Schulz, Kuusamon kulttuuriperintöinventointi, Metsähallitus.

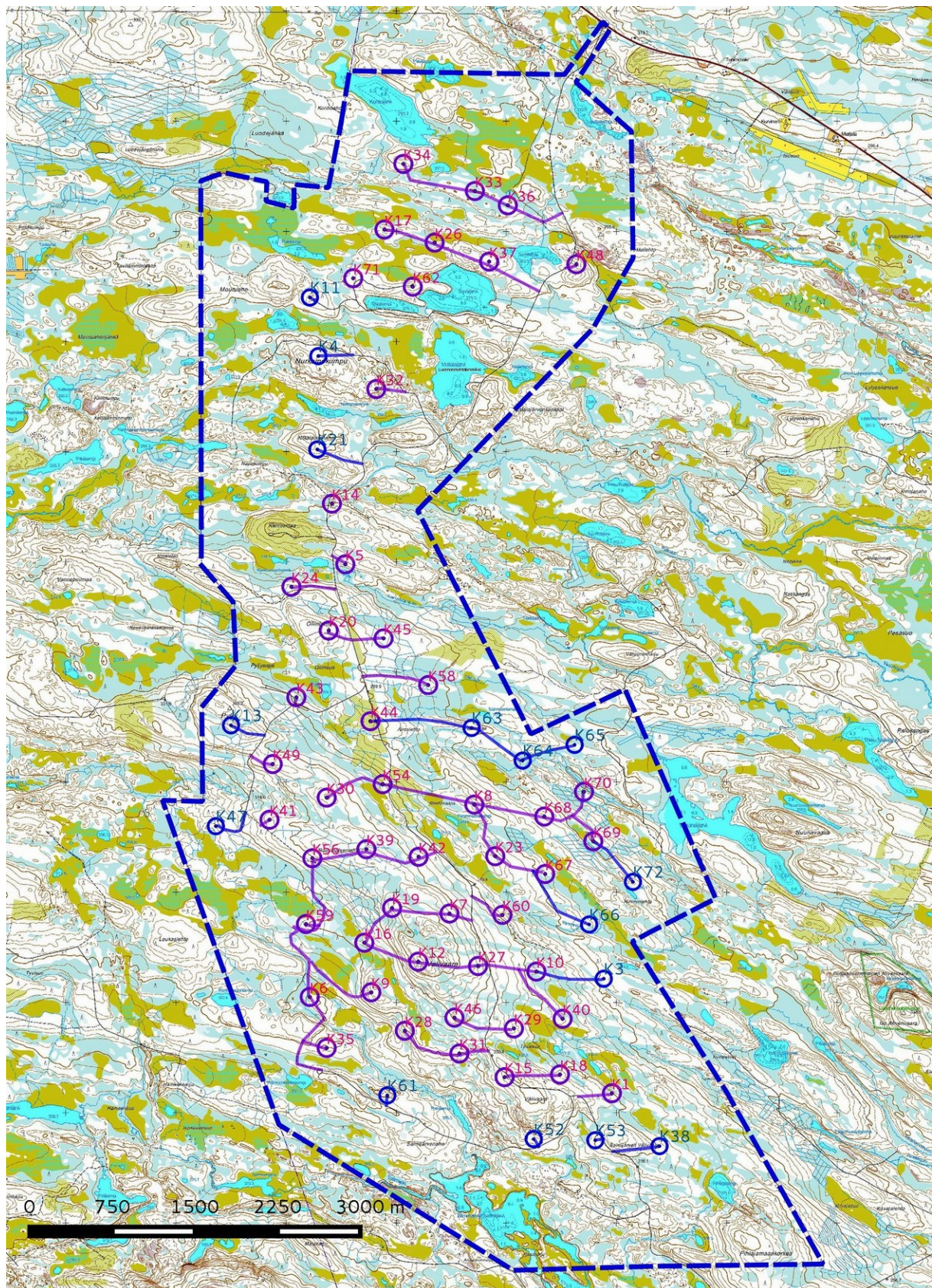

Kartta 1. Kohdealueen sijainti. Suunnittelualue sinisenä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1: 500 000, 7/2016.

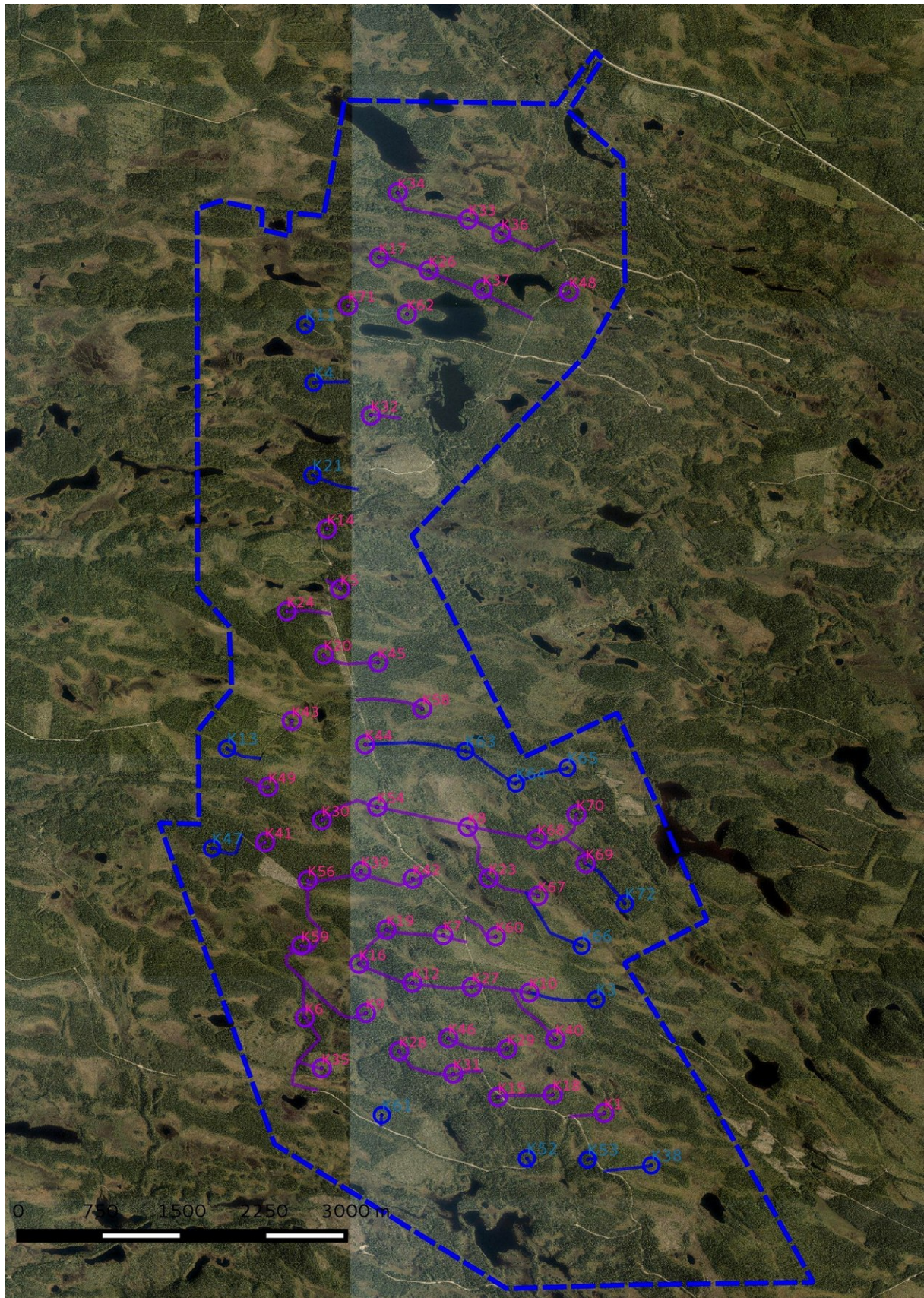
2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät

Koillismaalle Kuusamon ja Posion rajan tuntumaan Kuusamon keskustasta 43 – 54 km luoteeseen ja Posion keskustasta 22 – 32 km koilliseen on suunnitteilla tuulipuisto, jossa olisi enintään 65 tuulivoimalaa. Hankealueen laajuus on noin 36,6 km².

Suunnitellun tuulipuiston alueelta tai sen läheisyydestä ei tunneta muinaisjäännöksiä. Lähimmät tunnetut muinaisjäännökset sijaitsevat hankealueen etelärajasta noin 3 km etelään Noukajärven ja Välijoen rannoilla, kyseessä ovat kaksi uuden ajan teollisuusrakennetta ja yksi esihistoriallinen löytöpaikka.

Kartta 2. Suunnittelualueen rajausta sinisenä katkoviivana, voimalapaikat ympyröinä (ve 50 punaisena, ve 65 sinisenä) sekä uudet tielinjaukset samoilla väreillä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016.

Kartta 3. Ortokuva, hankealueen rajausta sinisenä katkoviivana, voimalapaikat ympyröinä (ve 50 punaisena, ve 65 sinisenä) sekä uudet tielinjaukset samoilla väreillä. Maanmittauslaitoksen ortokuva 6/2016. Mk 1:20 000.

2.1. Esiselvitys

Muinaisjäännösten paikallistaminen ja arviointi perustuu suunnittelualueella ja lähiseudulla aikaisemmin tehtyjen arkeologisten selvitysten tuloksiin. Näiden tietojen lisäksi esiselvityksessä käytetään erilaisia aineistoja, joiden avulla erotetaan muinaisjäännösten sijainnin kannalta relevantit alueet. Esihistoriallisten kohteiden osalta kaukokartoituksessa keskeisiä aineistoja ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, korkeusmalli sekä laserkeilausaineiston pistepilviaineisto. Laserkeilausmenetelmän pistepilviaineisto tuottaa hyvin tarkkaa tietoa kohteensa pinnanmuodoista, ja menetelmän avulla voidaan paikantaa lähinnä erilaisia kuoppakohteita, kuten asumuspainanteita, tervahautoja ja hiilimiiluja tai isoja vallirakenteita. Historiallisen ajan kohteita etsitään topografian, kirjallisuustietojen, perimätiedon, paikannimistön ja internetistä löytyvän historiallisen karttamateriaalin avulla, kuten pitäjänkarttojen, rajakarttojen, tie- ja liikennekarttojen, sotilaskarttojen tai myös alueesta laadittujen vanhimpien peruskarttojen avulla.

2.2 Tutkimushistoria

Tuulipuiston alueella ei ole tehty aikaisemmin arkeologisia inventointeja. Lähialueella tehtiin vuonna 2011 Kemijärven valtion talousmetsien kulttuuriperintöinventointi, Hans-Peter Schulz, Metsähallitus.

2.3. Maastoinventointimenetelmä

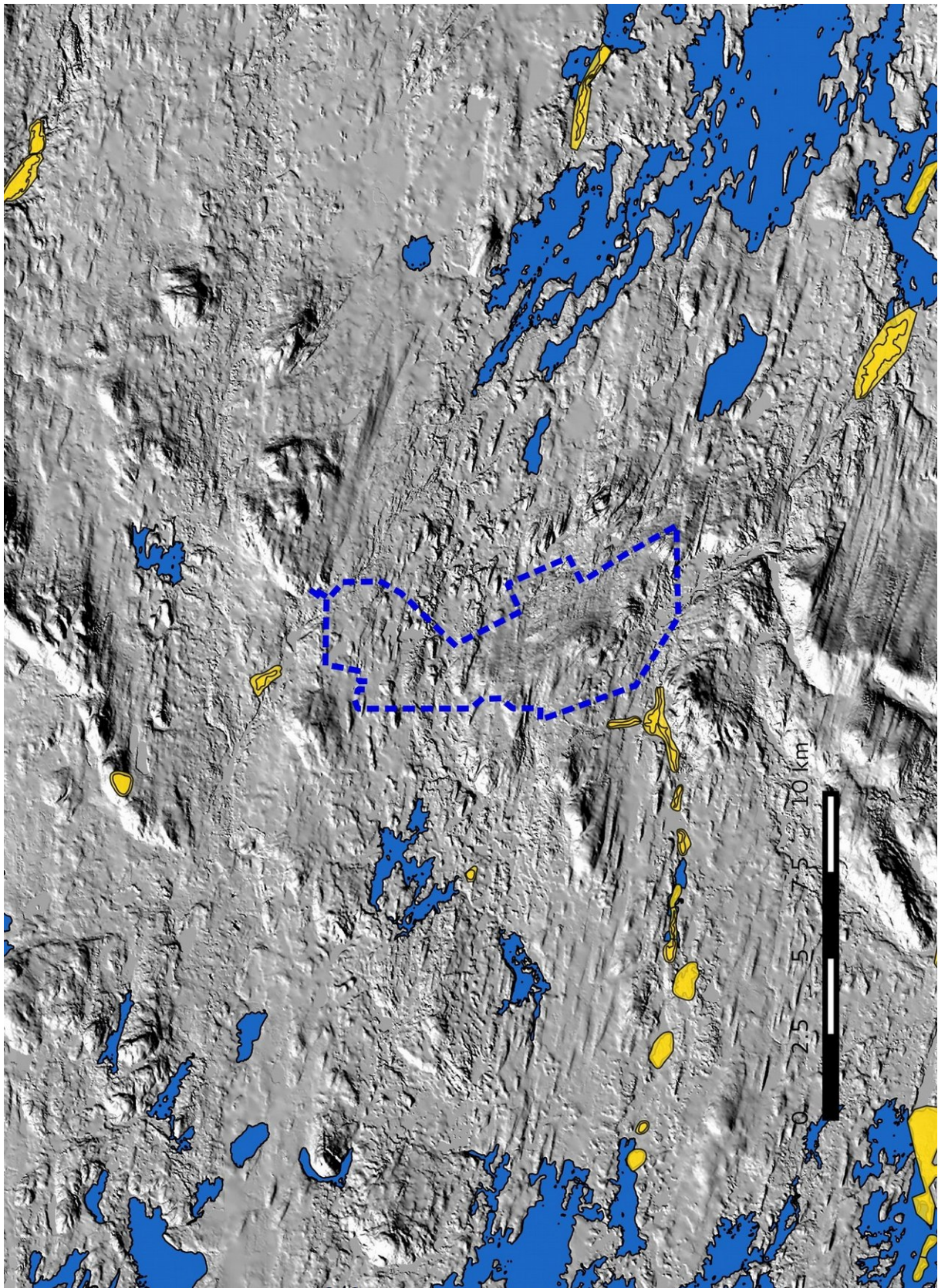
Inventoinnissa tarkastetaan voimalapaikkojen vaikutusalueet n. 200-400 metrin säteellä, voimaloiden väliset alueet, tielinjausten lähiympäristöt ja topografian ja maaperän perusteella otollisia alueita. Maastossa arvioidaan yleispiirteisesti kaikki suunnittelualueet ja tarkemmin ne alueet, jotka esiselvityksen perusteella osoittautuvat relevanteiksi löytää uusia muinaisjäännöksiä. Tähän sisältyy mm. laserkeilausaineistoon perustuvien havaintojen tarkastamista. Inventointi perustuu pääosin silmänvaraisiin pintahavaintoihin. Uusia muinaisjäännöksiä etsitään mm. maanpinnan korkeussuhteiden, maaperän ja poikkeavan kasvillisuuden perusteella. Erityistä huomiota kiinnitetään tunnettujen muinaisjäännöskohteiden ympäristöihin. Mahdollisten kulttuurikerrosten toteamiseksi ja rakenteiden iän (resenti < > muinaisjäännös) sekä tarkoituksen selvittämiseksi tehdään n. 30 x 30 cm:n kokoisia koekuoppia ja kairauksia. Havaitut kohteet valokuvataan ja niiden ympäristöstä kirjataan maasto- ja maisemaselvityksiä sekä mahdolliset taustatiedot. Kohteiden sijainti mitataan gps-paikantimella, jonka tarkkuus on n. +/- 3-6 m. Paikkatietohallintaan käytetään QGis 2.8. -ohjelmaa ja Grass-Gis 7.0 -ohjelmaa lidar-pistepilviaineiston käsittelyssä ja terrain-analysissa.

3. Geologia, topografia ja maisema

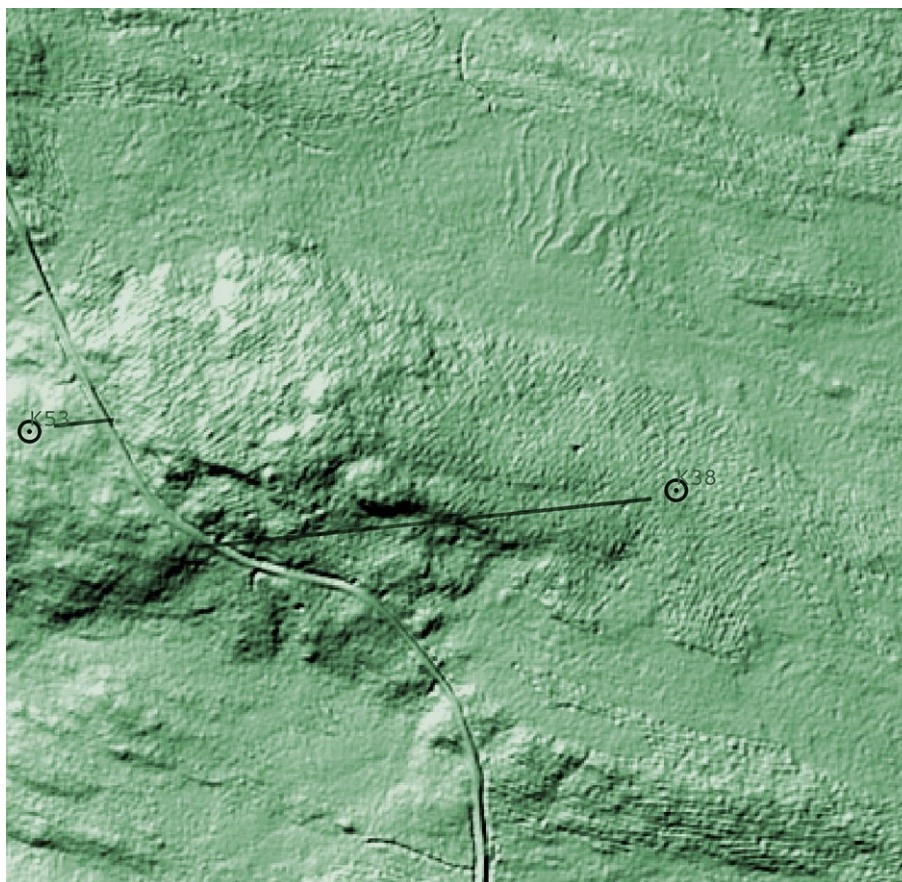
Hankealue kuuluu geologisesti Itä-Suomen Karelidien vaara-alueeseen. Vaarat ovat jäännöksiä varhaisessa geologisessa jaksossa syntyneestä laajasta vuoristosta (Hjort 2001). Karelidien vaara-alueen itäpuolella sijaitsevan Kuusamon ylängön maisemaa hallitsevat koillisosan vaarat sekä länsiluode-itäkaakosuuntaiset drumliinikentät ja harjut sekä niiden välissä olevat järvet ja aapasuot. Yleisin maalaji on moreeni. Lajittuneita maalajeja on etenkin harjujaksojen yhteydessä, paikoitellen esiintyy jäätikön sulamisvirtauksen kasaamia sora- ja hiekka-alueita. Drumliiniharjanteiden ja harjujen suunnasta voi havaita hyvin mannerjäätikön liikesuunnan (kartta 4 sivulla 7).

Alue sijaitsee korkeusvyöhykkeellä n. 250 – 360 m ja se on kokonaan supra-akvaattista, korkeimmat vaarat ovat Väliavaara (372 m) ja Pyljy (355 m). Korkeuserot ovat enimmillään 20 – 25 m / 100 m. Vaarojen ja kannaiden maaperä on lajittumatonta, sedimentin raekoko vaihtelee hyvin hienoista (hiekkamaisista) kerrostumista karkeihin kivikoihin. Tasaiset alueet vaarojen välissä ovat soistuneet. Yli 70 % alueesta on metsätaloukskäytössä, suuri osa metsistä avohakattiin ja laikutettiin 1970 – 80 -luvuilla (ks. kartta 5 sivulla 8).

Alue on kasvimaantieteellisesti keskiboreaalisen ja pohjoisboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen vaihtumisa- luetta (Eskola & al. 1998). Pohjois-Kuusamon alueen kasvillisuutta hallitsevat kuusimetsät ; paikoitellen, varsinkin kalkkipitoisten vaarojen rinteillä kasvillisuus on rehevää ja muodostaa lehtomaisia metsätyyppejä. Rotkolaaksoissa ja lettoasoilla esiintyy useita tunturi- ja tundrakasvilajeja.

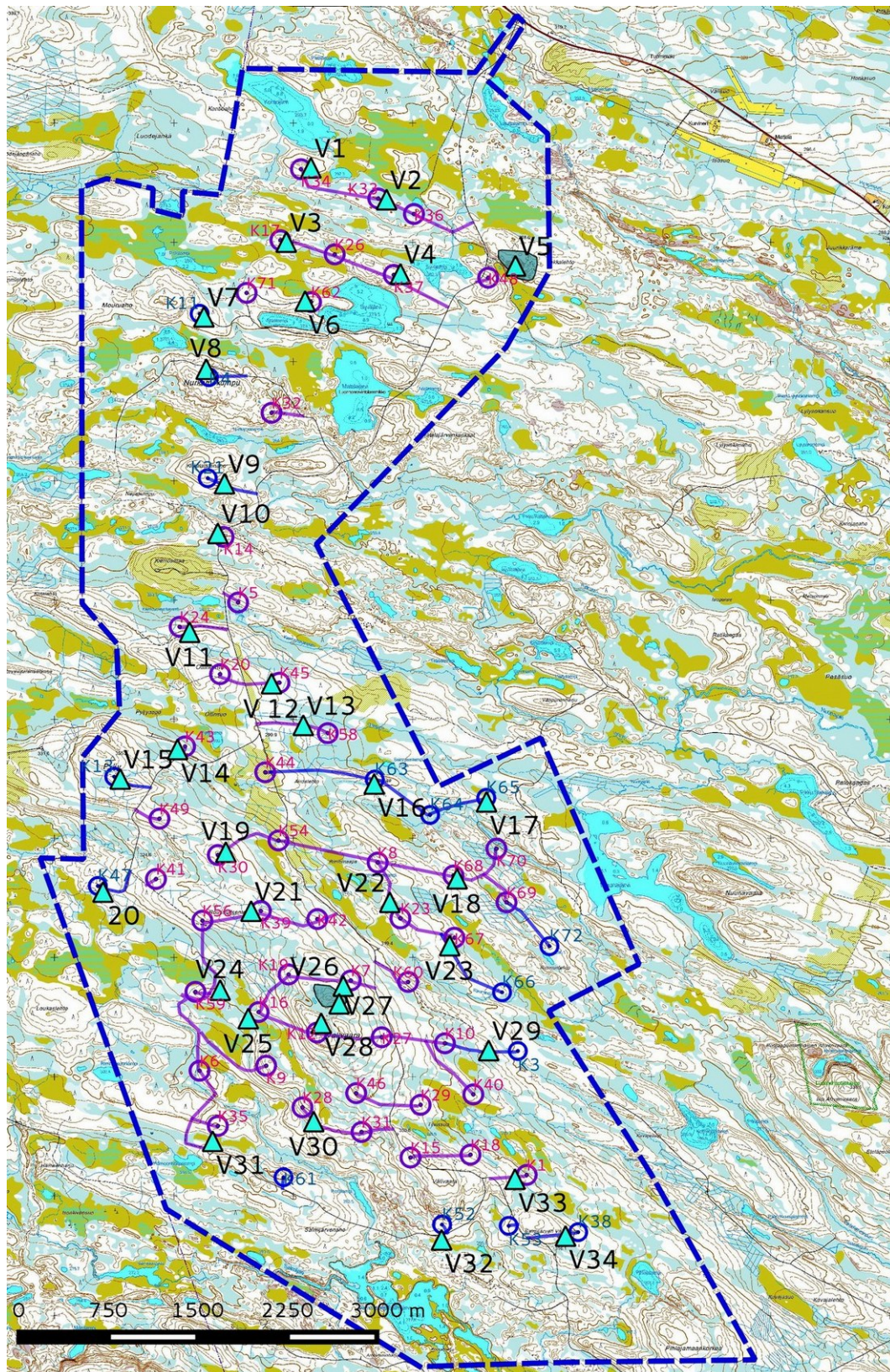
Kartta 4. Alueen korkeusmalli. Maanmittauslaitoksen vinovalorasteri 8 m DEM 6/2016. Harjut keltaisena (Syke – pohjavesialueet), vesistöt sinisenä (vpd 2, koko > 100 ha).

Kartta 5. Laikutusjäljet Salmijärven Väливаaran kohdalla. Lidar vinovalovarjoste, Maanmittauslaitoksen laserkeilauspistepilviaineisto 3/2016.

3.1. Maastokuvaukset ja valokuvat

Kartta 6. Kuvauspaikat V1 - V34. Karttaselitykset ks. kartta 2 sivulla 4.
Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 5/2015.

Kuva V1. Voimalapaikka K 34 kuvattu länteen, aurausjälkiä itäpuolella. Matala kivinen kangas, nuorta kasvatusmetsikköä.

Kuva V2. Voimalapaikka K 33 kuvattu länteen. Matalat kiviset harjanteet suon laidalla, nuorta kasvatusmetsikköä.

Kuva V3 Voimalapaikka K 17 kuvattu luoteeseen. Tuoreehko matala kivinen kangas, erirakenteinen metsä.

Kuva V4. Voimalapaikka K 37 kuvattu länteen. Kivinen harjanne, nuorta ja varttunutta kasvatusmetsää. Harjanteen itäosa on aurattu.

Kuva V5. Pohjoinen louhinta-alue Syvälammen itäpuolella, kuva luoteeseen. Kallionyppylä, eri-ikäistä puustoa.

Kuva V6. Voimalapaikka K 62 kuvattu itään, matala kivinen harjanne Syväjärven länsipuolella, metsätien käänköalue, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V7. Voimalapaikka K 11 luoteeseen, kivinen kumpu, tuoreehko, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V8. Voimalapaikka K 4 kuvattu kaakkoon, kivinen kumpu, tuoreehko kangas, nuorta kasvatusmetsikköä, koko alue on aurattu.

Kuva V9. Tielinja voimalapaikalle 21 luoteeseen. Kivinen kumpu, metsä ollut pitkän ajan käsittelemätön/ vanha metsä?

Kuva V10. Voimalapaikka K 14 kuvattu kaakkoon. Kivinen harjanne, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V11. Voimalapaikka K 24 pohjoisluoteeseen, kivinen harjanne suon laidalla. Eirakenteinen metsä.

Kuva V12. Voimalapaikka K 45 kuvattu itään, laajan kivisen kankaan loiva itärinne, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V13. Tielinjaus voimalapaikalle K 58 itään, laajan kivisen kankaan loiva itärinne, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V14. Voimalapaikka 43 kuvattu koilliseen Pyljynlammen suuntaan. Loiva soistunut koillisrinne, erirakenteinen metsä.

Kuva V15. Voimalapaikka K 13 kuvattu länteen. Paikoitellen soistunut vaaran lakialue, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V16. Voimalapaikka K 63 kuvattu pohjoiseen. Kivinen matala harjanne, erirakenteinen metsä, osittain muokattu.

Kuva V17. Voimalapaikka K 65 pohjoiseen, tasainen soistunut kangas, erirakenteinen metsä.

Kuva V18. Voimalapaikan K 68 vaikutusalueetta kuvattu luoteeseen. Tasainen tuoreehko kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V19. Voimalapaikka K 30 kuvattu kaakkoon. Tuoreehko kivinen kangas, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V20. Voimalapaikka K 47 kuvattu luoteeseen. Tuoreehko kivinen kangas, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V21. Voimalapaikka K 39 kuvattu itään. Tuoreehko kivinen kangas, nuorta kasvatusmetsikköä, aurattu.

Kuva V22. Tielinjaus voimalapaikalle K 23 kuvattu kaakkoon. Tasainen pitkälti soistunut alue, erirakenteinen metsä.

Kuva V23. Voimalapaikka K 67 vaikutusaluetta kuvattu koilliseen. Soistunut tasainen kangas, erirakenteinen metsä.

Kuva V 24. Voimalapaikka K 59 kuvattu kaakkoon. Vaaran loiva länsirinne suon laidalla, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V25. Voimalapaikka K 16 kuvattu koilliseen. Vaaran länsirinne suon laidalla, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V26. Voimalapaikka K 7 kuvattu koilliseen. Vaaran kivinen itärinne, avohakattu ja aurattu.

Kuva V27. Eteläinen louhinta-alue kuvattu luoteeseen. Vaaran kivinen lakialue, tuoreehko kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V28. Voimalapaikka K 12 kuvattu lounaaseen (metsikössä suon takana). Vaaran soistunut lakialue, erirakenteinen metsä.

Kuva V 29. Tielinjaus voimalapaikalle K 3 kuvattu itään. Vaaran loiva kivinen itärinne, nuorta kasvatusmetsikköä, muokattu.

Kuva V30. Voimalapaikka K 28 kuvattu kaakkoon. Vaaran loiva lounaisrinne, kuivahko kangas, nuorta kasvatusmetsikköä.

Kuva V31. Voimalapaikka K 35 kuvattu pohjoiseen. Matala harjanne suon pohjoispuolella, taimikkoa, aurattu.

Kuva V32. Voimalapaikka K 52 kuvattu pohjoiseen. Vaaran jyrkkä kivinen etelärinne, tuoreehko kangas. Varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuva V33. Voimalapaikan K 1 vaikutusalueita kuvattu itään, kivinen loiva kangas, taimikkoa, aurattu.

Kuva V34. Tielinjaus voimalapaikalle K 38 kuvattu itään.
Tasainen kivinen kangas, taimikkoa, aurattu.

Yleiskuva. Näkymä Välivaarasta koilliseen ukkoskuuron aikana.

4. Alueen esihistoriallinen maankäyttö

Mannerjäätikkö vetäytyi alueelta n. 10 600 - 10 300 vuotta sitten. Alue on kokonaan supra-akvaatista eli korkeimman rannan yläpuolella. Vaikka alueella on varmaankin liikuttu esihistoriallisella ajalla, se ei kuitenkaan ollut otollinen asutukselle. Alue sijaitsi kaukana varhaisesta merenrannasta ja Kitkan vesireitistä; kivikkoisella vaaraseudulla ei ollut isompia vesistöjä. Lähimmät tunnetut kivikautiset asuinpaikat sijaitsivat Ala-Kitkan län-sirannalla ja Ylä-Kitkan pohjoisrannalla yli 10 km:n etäisyydellä.

5. Alueen historiallisen ajan maankäyttö

Varsinaisella hankealueella ei ole ollut historiallista asutusta. Seudun vaarat olivat varmaankin metsästys-maita, mutta varsinainen metsienkäyttö alkoi todennäköisesti vasta 1800-luvun loppupuolella. Alueen maan-käytöstä on vain niukasti tietoa. Vuoden 1964 topografikarttaan on merkitty neljä savottakämppeä ja muuta-mia heinälatoja, inventoinnissa löytyikin kaksi jäljellä olevaa kämpän jäännöstä ja ladon pohja. Nykyään alue on pääosin metsätalouskäytössä.

Kartta 7. Ote vuoden 1964 topografikartasta, alueen keski- ja eteläosa.

6. Tulokset

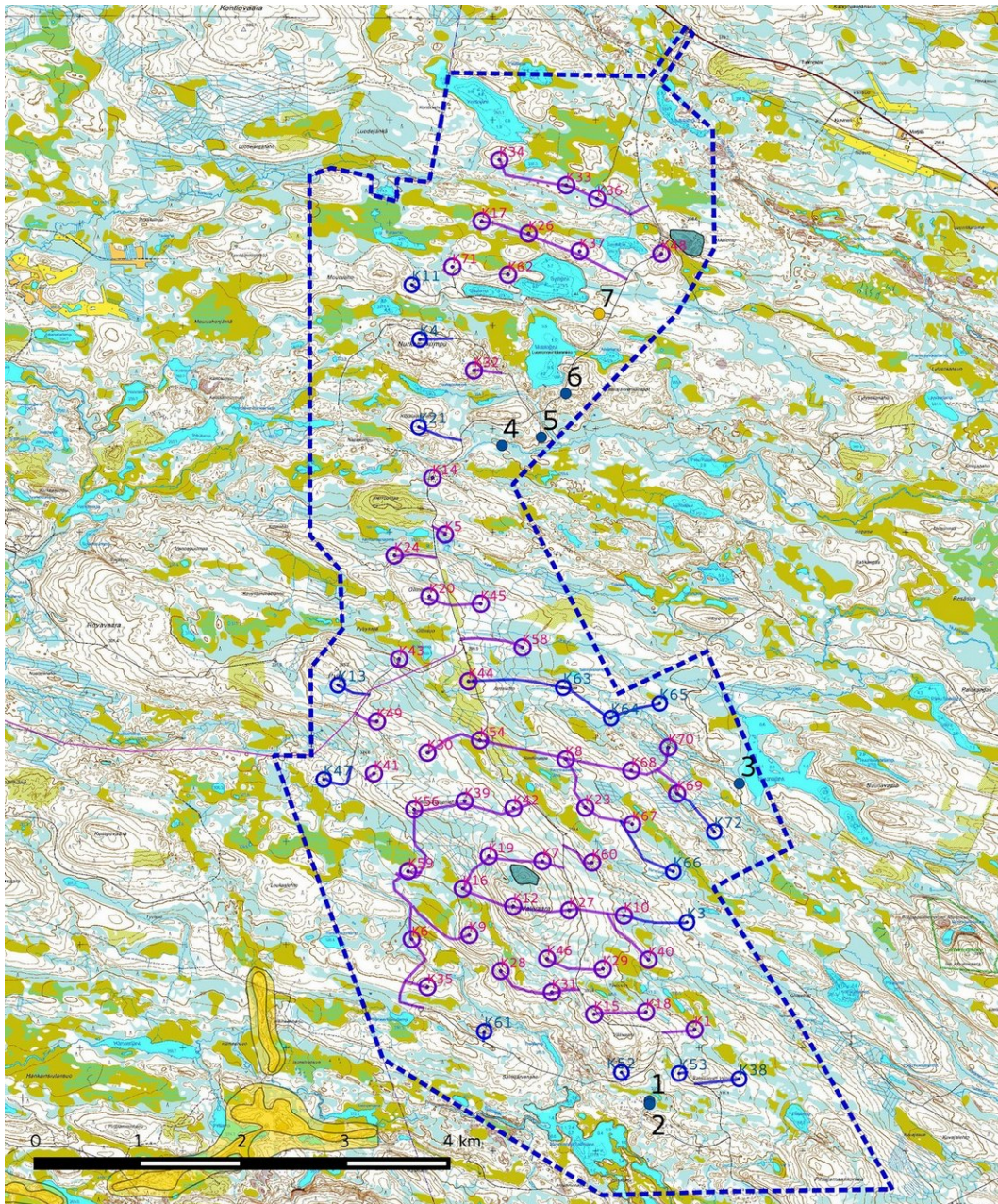
Inventoinnissa kartoitettiin kuusi kulttuuriperintökohdetta, jotka ovat 2 kämpän jäännöstä, ladon pohja, poroaita, konttipuu ja pilkkapuu sekä yksi muu havainto, joka on resenti poroaitaus. Muinaisjäännöksiä ei löydetty.

Tämän hetken suunnittelutilanteen perusteella hankkeella ei olisi vaikutusta muinaisjäännöksiin.

Lestijärvellä, 3.8.2016

Hans-Peter Schulz
Hans-Peter Schulz

Jaana Itäpalo
Jaana Itäpalo

Kartta 8. Yleiskartta, kohteet 1-7; kulttuuriperintökohteet sinisenä pisteenä, muu havainto oranssina pisteenä. Hankealueen raja-
us sinisenä katkoviivana, voimalapaikat ympyröinä (ve 50 punaisena, ve 65 sinisenä) sekä uudet tielinjaukset samoilla värillä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016.

7. Kohdehakemisto

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm	status
1. Alimmainen Salmijärvi NE	24	asuinpaikat/savottakämpät	uusin aika	2	KP
2. Alimmainen Salmijärvi NE2	22	konttipuu	uusin aika	1	KP
3. Nuunajärvi	28	asuinpaikat/savottakämpät	uusin aika	1	...KP
4. Pikku Ratijärvenpuro	30	heinäladon pohja	uusin aika	1	...KP
5. Matalajärvenkangas	31	pilkkapuu	uusin aika	1	...KP
6. Matalajärvenkangas 2	33	poroaita	uusin aika	1	...KP
7. Syväjärvi SE	35	poroaitaus	resentti	1	M

Taulukko. Status: U uusi muinaisjäännöskohde/löytöpaikka, MJ tunnettu muinaisjäännöskohde, KP muu kulttuuriperintökohde, M muu havainto

8. Kohdetiedot

1. Alimmainen Salmijärvi NE

Mj-rekisteri:

Laji: -
 Tyyppi: kulttuuriperintökohde
 Tyypin tarkenne: asuinpaikat
 Ajoitus yleinen: savottakämpän jäännös
 Lukumäärä: uusin aika
 Rauhoitusluokkaehdotus: 2
 -

Paikkatiedot:

Karttanumerot:
 TM35-lehtijako T5134L
 vanha yleislehtijako 4611 05

Koordinaatit: P: 7354486 I: 572521

koord.selite: z n. 297 m mpy
 Inventointimenetelmät: gps-mittaus, läntinen hirsikehikko
 pintahavainnointi

Aiemmat löydöt: -
 Inventointilöydöt: -
 Aiemmat tutkimukset: -

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 44,9 km luoteeseen kivikkoisella kankaalla pienen lammen länsipuolella Alimmaisesta Salmijärvestä n. 300 m koilliseen. Tuoreehko kangas, pääosin varttunutta kasvatusmetsää, itäosassa kasvaa myös vanhoja puita.

Kuvas: Paikalla on kaksi melko lahonnutta hirsikehikkoa, molemmat 7 x 5 m. Jäljellä on 3 – 4 hirsikertaa, päät kirveellä katkaistu tai sahattu. Läntisessä rakennuksessa ei ole tulisijaa, itäisessä rakennuksessa on pienen kiukaan/uunin jäänteet länsipäädystä.

Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee lähimmästä tielinjauksesta n. 300 m etelään ja lähimmästä voimalapaikasta n. 400 m kaakkoon.

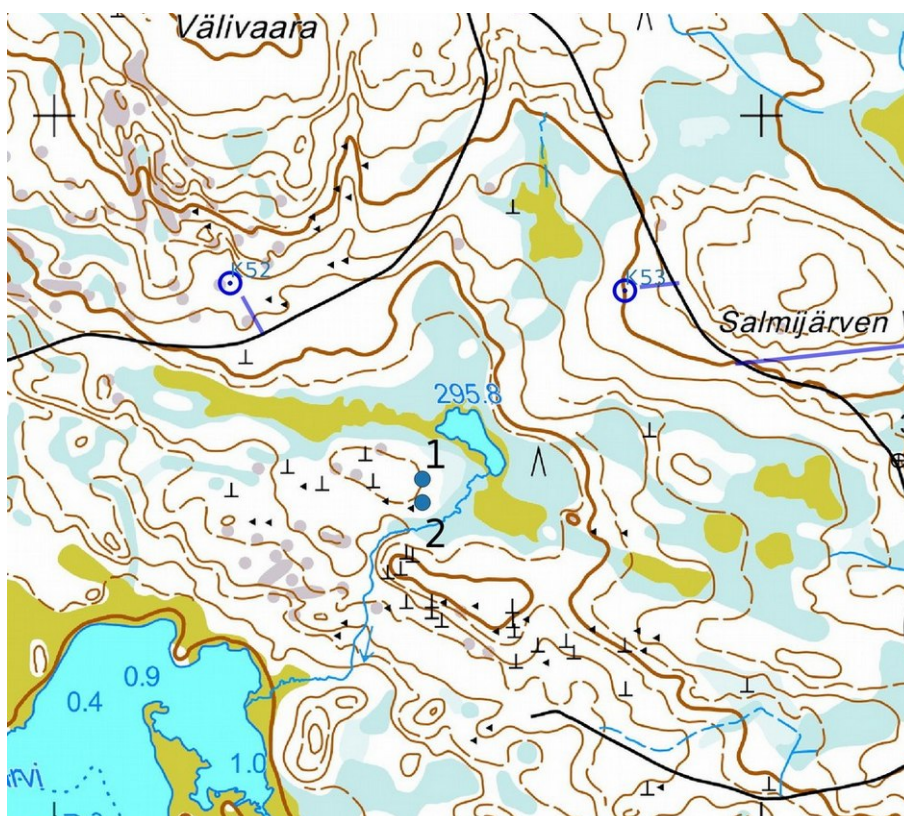
Läntinen hirsikehikko kuvattu pohjoiseen

Itäinen hirsikehikko kuvattu koilliseen.

Itäisen rakennuksen kiuas kairan kohdalla, kuva etelään.

Kohteet 1 ja 2. Voimalapaikat ympyränä, uudet tielinjaukset viivana.
Mittakaava 1:5 000. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016.

2. Alimmainen Salmijärvi NE 2

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kulttuuriperintökohde
Tyyppin tarkenne:	merkkipuut
Ajoitus yleinen:	konttipuu
Lukumäärä:	uusin aika
Rauhoitusluokkaehdotus:	1
	-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:	
TM35-lehtijako	T5134L
vanha yleislehtijako	4611 05
Koordinaatit:	P: 7354453 I: 572521
koord.selite:	z n. 296 m mpy
Inventointimenetelmät:	gps-mittaus
Inventointilöydöt:	pintahavainnointi
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 44,9 km luoteeseen kivikkoisella kankaalla pienen lammen länsipuolella Alimmaisesta Salmijärvestä n. 300 m koilliseen. Tuoreehko kangas, pääosin varttunutta kasvatusmetsää, itäosassa kasvaa myös vanhoja puita.

Kuvaus: Kämpän jäännöksestä (raportin kohde no. 1) noin 35 m etelään on törmän päällä vanha kuusi, jonka alimmat oksat on karsittu, runkoon on tehty 1,8 m korkeudella kolo ja siihen on lyöty viistosti ylöspäin osoittava tappi. Vaikka konttipuulla oli selvä käytännön funktio, eväskontin ripustamiselle, se toimi myös alueen omistuksen tai käyttöoikeuden merkinä (tiedonanto paikalliselta metsurilta).

Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee lähimmästä tielinjauksesta n. 330 m etelään ja lähimmästä voimalapaikasta n. 420 m kaakkoon.

Konttipuu kuvattu etelään

Lähikuva

3. Nuunajärvi

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kulttuuriperintökohde
Tyypin tarkenne:	asuinpaikat
Ajoitus yleinen:	savottakämpän jäännös
Lukumäärä:	uusin aika, 1950-luku
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
	-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:	
TM35-lehtijako	T5134L
vanha yleislehtijako	4611 06
Koordinaatit:	P: 7357563 I: 573391
koord.selite:	z n. 258 m mpy
Inventointimenetelmät:	gps-mittaus
Aiemmat löydöt:	pintahavainnointi
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 47 km luoteeseen loivalla itärinteellä Nuunajärven länsipuolella, vanhaa piha-aluetta.

Kuvas: Paikalla on sortunut lautarakennus, mitat noin 8 x 6 m, alueella on pönttöuunin jäännös, peltiä ja kattohuopaa. 30 m itään on käytössä oleva saunarakennus, ilmeisesti kämpän kunnostettu sauna. Kämpä on todennäköisimmin rakennettu 1950-luvulla, se on merkitty 1964 topografikarttaan.

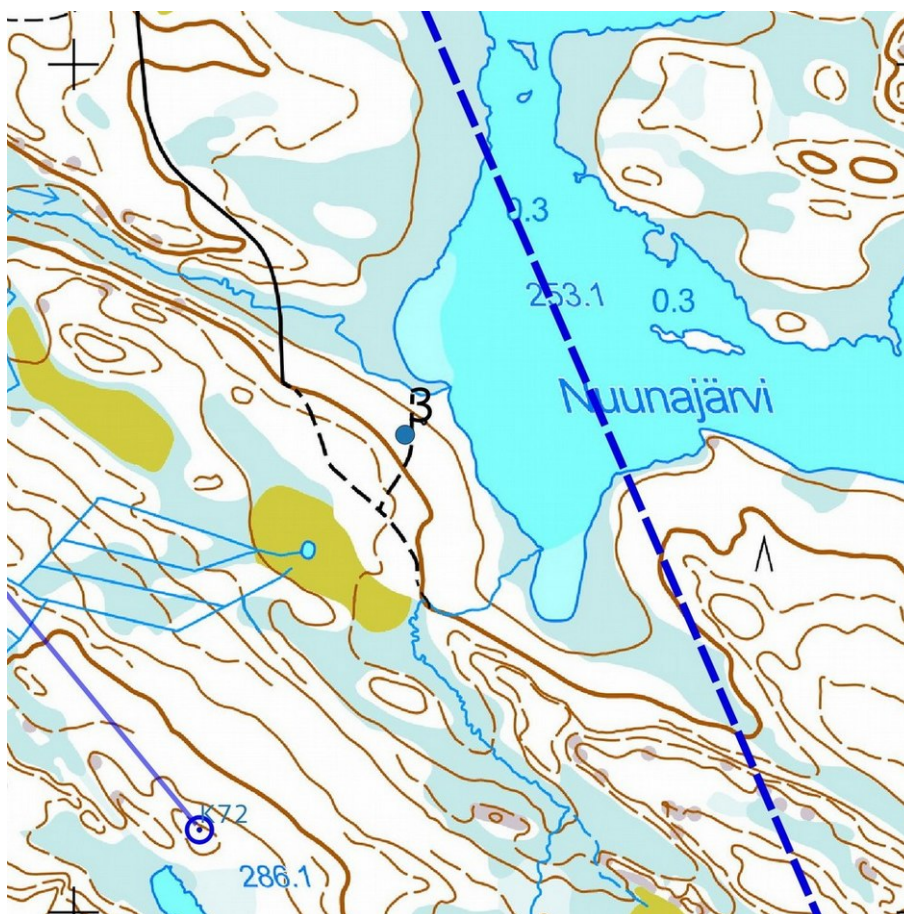
Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee lähimmästä voimalapaikasta n. 600 m koilliseen.

Sortunut kämpä kuvattu pohjoiseen.

Kunnostettu saunarakennus kuvattu kaakkoon.

Kohde 3 Voimalapaikat ympyränä, uudet tielinjaukset viivana.
Mittakaava 1:5 000. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016

4. Pikku Ratijärvenpuro

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kulttuuriperintökohde
Tyypin tarkenne:	työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus yleinen:	heinäladon pohja
Lukumäärä:	uusin aika
Rauhoitusluokkaehdotus:	1
	-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:	T5132R
TM35-lehtijako	4611 06
vanha yleislehtijako	P: 7360841 I: 571092
Koordinaatit:	z n. 259 m mpy
koord.selite:	gps-mittaus
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

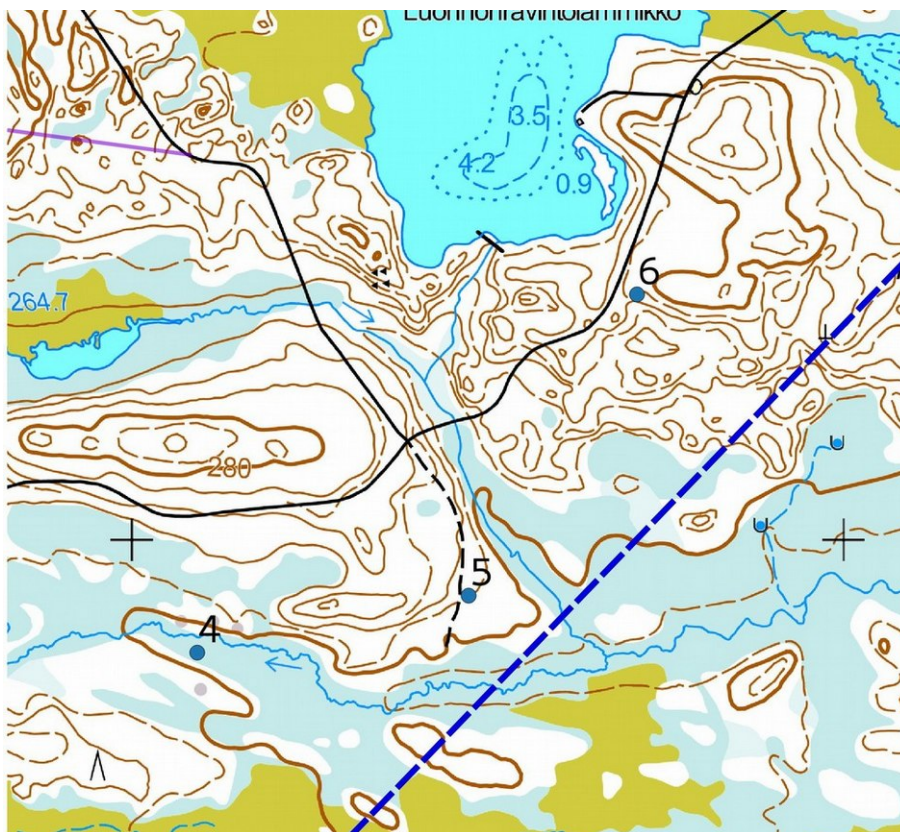
Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 50,8 km luoteeseen soistuneella puronvarrella kahden kankaan välissä.

Kuvaus: Paikalla on ladon pohja, mitat 4 x 4 m, puut ovat melko lahonneet. Vuoden 1964 topografikarttaan on merkitty 3 latoa puron varrelle, maastossa ei saatu havaintoja muista ladoista.

Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee lähimmästä tielinjauksesta n. 200 m etelään.

Ladon pohja kuvattu länteen.

Kohteet 4 - 6 Voimalapaikat ympyränä, uudet tielinjaukset viivana.
Mittakaava 1:5 000. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016

5. Matalajärvenkankaat

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kulttuuriperintökohde
Tyypin tarkenne:	liikennekohdat
Ajoitus yleinen:	pilkkapuut
Lukumäärä:	uusin aika
Rauhoitusluokkaehdotus:	1
	-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:	T5132R
TM35-lehtijako	4611 06
vanha yleislehtijako	P: 7360922 I: 571473
Koordinaatit:	z n. 263 m mpy
koord.selite:	gps-mittaus
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 50,9 km luoteeseen kankaan loivalla itärinteellä, avohakkuualueita, taimikkoa, muutama vanha puu.

Kuvas: Noin 40 cm paksussa männyssä on 1,5 m korkeudella kaksi pilkkaa puun vastakkaisilla puolilla. Pilkat ovat melkein kasvaneet umpeen, arvioitu paksuuskasvu pilkkojen tekemisen jälkeen on 10 cm. Pilkka-

puilla merkittiin ennen erämaapolkuja, ilmeisesti ko. pilkka merkitsi Nuunajärven ja Syväjärven välillä kulkenutta polkua.

Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee lähimmästä tielinjauksesta n. 220 m etelään.

Koillispuolinen pilkka.

Kaakkoispuolinen pilkka

Kartta sivulla 31.

6. Matalajärvenkankaat 2

Mj-rekisteri:

Laji:	-
Tyyppi:	kulttuuriperintökohde
Tyypin tarkenne:	työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus yleinen:	poroaita
Lukumäärä:	uusin aika
Rauhoitusluokkaehdotus:	1
	-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:	
TM35-lehtijako	T5132R
vanha yleislehtijako	4611 06
Koordinaatit:	P: 7361345 I: 571710
	z n. 277 m mpy
koord.selite:	gps-mittaus, aidan pohjoispää
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 51,2 km luoteeseen Matalajärven kaakkoispuolella matalan kankaan lakialueen länsilaidalla. Kuivahko kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kuvaus: Metsätieltä 20 – 30 m itään on noin 50 metrin matkalla havaittavissa lahonnut poroaita. Aita on suu - rimaksi osaksi kaatunut, sen korkeus oli n. 1,7 m.

Vaikutusten arviointi: Ei vaikutusta, kohde sijaitsee metsätieltä n. 20 – 30 m itään.

Aidan pohjoisosa kuvattu etelään.

Aidan eteläosa kuvattu etelään.

Kohteet 4 - 6 . Aita sinisenä viivana; voimalapaikat ympyränä, uudet tielinjaukset viivana. Mittakaava 1:5 000. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016

Muut havainnot

7. Syväjärvi SE

Laji: muu havainto
Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat
Tyypin tarkenne: poroaitaus
Ajoitus yleinen: resentti
Lukumäärä: 1
Rauhoitusluokkaehdotus: -

Paikkatiedot:

Karttanumerot:
TM35-lehtijako T5143L
vanha yleislehtijako 4611 06
Koordinaatit: P: 7362118 I: 572034
z n. 282 m mpy
koord.selite: gps-mittaus,
Inventointimenetelmät: pintahavainnointi
Aiemmat löydöt: -
Inventointilöydöt: -
Aiemmat tutkimukset: -

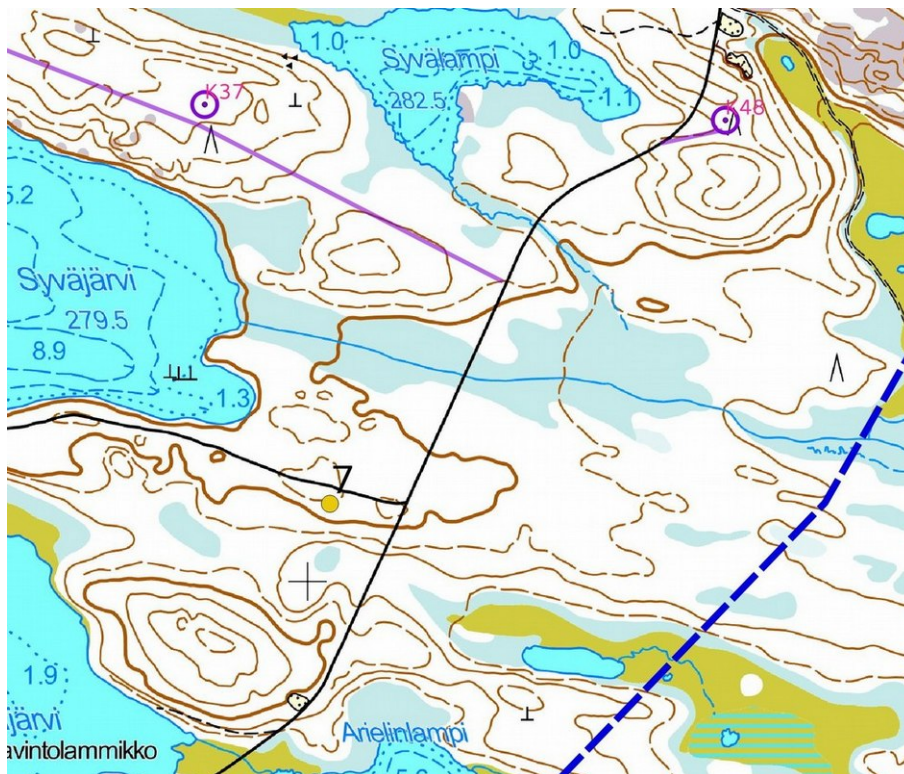
Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kuusamon keskustasta 51,5 km luoteeseen tasaisella kankaalla Syväjärven kaakkoispuolella lähellä metsätien risteystä. Nuorta kasvatusmetsikköä.

Kuvaus: Paikalla on porojen ruokinta-aitaus, joka on muutama vuosi sitten jäänyt pois käytöstä tai on vain harvoin käytössä.

Vaikutusten arviointi: Ei suojeluarvoa, ei suojeluehdotusta kulttuuriperintökohteena.

Ruokinta-aitaus kuvattu itään.

Kohde 7. Voimalapaikat ympyränä, uudet tielinjaukset viivana.
Mittakaava 1:5 000. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 6/2016

9. Aineistoluettelo

Digitaalinen aineisto:

Geologian tutkimuskeskus,
<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto, <http://www.vanhakartta.fi/>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos,
<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön rekisteriportaali, muinaisjäännösrekisteri ja Kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, Kuusamo
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>